

**«DXB finance» микрокредиттік ұйымы» ЖШС-ның
Жалғыз қатысушысының
2025 ж. « 09» қаңтар
№01/25 шешімімен бекітілген**

**«DXB finance» Микроқаржы ұйымы» ЖШС
МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ЭЛЕКТРОНДЫҚ
ТӘСІЛМЕН БЕРУ ҚАҒИДАЛАРЫ**

Алматы қ., 2024 ж.

1. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1. «DXB finance» микроқаржы ұйымы» ЖШС-ның микрокредиттер беру туралы осы қағидалары (бұдан кейін - Қағида) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (бұдан кейін - АК), «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ «DXB finance» микроқаржы ұйымы» ЖШС ішкі құжаттарына сәйкес (бұдан кейін - МҚҰ) жеке және заңды тұлғаларға микрокредиттер беру, сондай-ақ оларға қызмет көрсету тәртібі мен шарттарын айқындайды.

2. Қағидалар МҚҰ-ға микрокредиттер беру тәртібін регламенттеу мақсатында әзірленді және мынадай ақпаратты қамтиды:

- 1) микрокредит беруге өтініш беру тәртібі және оны қарау тәртібі;
- 2) микрокредит беру туралы шарт жасасу тәртібі;
- 3) микрокредит берудің шекті сомалары мен мерзімдері;
- 4) берілетін микрокредиттер бойынша сыйақы ставкаларының шекті шамалары;
- 5) берілген микрокредиттер бойынша сыйақы төлеу тәртібі;
- 6) МҚҰ қабылдайтын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар;
- 7) берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу қағидаларын;
- 8) микрокредитті өтеу әдістері;
- 9) кредиттік досьені қалыптастыру және жүргізу қағидалары;
- 10) МҚҰ мен Қарыз алушының құқықтары мен міндеттері;
- 11) микрокредит беру құпиясы және дербес деректер;
- 12) берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге беру немесе құқықты (талапты) басқаға табыстау тәртібі;
- 13) қорытынды ережелер.

3. Микрокредиттер ақылы, мерзімді және қайтарымды болады деген талаптармен беріледі.

4. Осы Қағида ашық ақпарат болып табылады және коммерциялық құпияның мәні бола алмайды. Бекітілген Қағидалардың көшірмесін МҚҰ қарыз алушылардың (өтініш берушілердің) шолу және танысуы үшін қолжетімді ашық ресурстарда МҚҰ кеңсесінде және/немесе Интернет желісінде мына мекенжай бойынша орналастырады:
<https://baylyq.kz/>;

5. Осы Қағидада мынадай анықтамалар пайдаланылады:

- 1) Аутентификация - Клиенттің, электрондық хабарламалардың және өзге де құжаттардың, оның ішінде микрокредит беру үшін қажетті, сондай-ақ клиентті және оның ерік білдіруінің мазмұнын айқындайтын құжаттардың электрондық көшірмелерінің түпнұсқалығын тексеру процедурасы;
- 2) Берешек - қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шартта көзделген негізгі борыш қалдығының сомасын, есептелген, бірақ төленбеген сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоса алғанда, микрокредит бойынша борыш сомасы;
- 3) Биометриялық сәйкестендіру - физиологиялық және биологиялық өзгермейтін белгілер негізінде жеке тұлғаны сәйкестендіретін шаралар кешені;
- 4) Бір реттік құпиясөз - электрондық нысандағы қызметтерді алу субъектілерінің бір ғана сәйкестендіру сеансы үшін жарамды құпиясөз;
- 5) Жеке кабинет - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым мен клиент арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін автоматтандырылған ақпараттық жүйенің көп функциялы қорғалған сервисі;
- 6) Клиент - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйыммен микрокредит беру туралы шарт жасасқан немесе микрокредит алуға өтініш берген (беруге ниет білдірген) жеке немесе заңды тұлға;

- 7) Клиентті сәйкестендіру - клиенттің одан әрі сәйкестендіруді жүргізу мақсатында өзінің сәйкестендіру деректерін ұсыну процедурасы;
- 8) Мобильді қолданба - ұялы байланыстың абоненттік құрылғысында пайдаланылатын және ұялы байланыс немесе интернет қызметтері арқылы жеке кабинетке қолжетімділікті ұсынатын бағдарламалық өнім;
- 9) Сәйкестендіргіш - жеке кабинетке кіру үшін клиентке берілетін бірегей цифрлық, әріптік немесе өзге де символдары бар код;
- 10) Сәйкестендіру деректерін алмасу орталығы (СДАО) - клиенттерді сәйкестендіру рәсімдерін жүргізу үшін қолжетімді көздерден клиенттердің деректерін алмасу бойынша қаржы ұйымдарымен өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін банкаралық ақша аудару жүйесінің операциялық орталығы;
- 11) Смарт-карта - микросхемасы бар пластикалық карта;
- 12) Терминал - микрокредиттер беруге байланысты операцияларды жүзеге асыруға арналған электрондық-механикалық құрылғы;
- 13) Токен - пайдаланушының ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, сондай-ақ оның иесін сәйкестендіруге, ақпараттық ресурстарға қауіпсіз қашықтан қол жеткізуге арналған құрылғы;
- 14) Шарт - Қарыз алушы мен тараптардың өзара міндеттемелері мен материалдық жауапкершілігін айқындайтын МҚҰ арасында жасалатын микрокредит беру туралы шарт немесе микрокредиттік желі ашу туралы шарт;
- 15) Қарыз алушы - Шартты МҚҰ-мен жасасуды ресімдеу сәтінде 18 жастан кіші емес және 65 жастан аспаған, тұрақты табыс көзі бар жеке тұлға және заңды тұлға;
- 16) Өтініш беруші - МҚҰ-ға микрокредит алуға өтініш берген жеке және заңды тұлға;
- 17) Кредиттік досье - әрбір Қарыз алушыға МҚҰ қалыптастыратын құжаттар мен мәліметтер;
- 18) Микрокредит - МҚҰ қарыз алушыға осы Қағидада айқындалған мөлшерде және тәртіппен ақылы, мерзімді және қайтарымды болады деген шарттармен Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен беретін ақша;
- 19) МҚҰ – «**DXB finance» микроқаржы ұйымы» ЖШС;**
- 20) Ұялы байланыс құрылғысының абоненттік нөмірі - Клиент Интернет-ресурста аутентификациялау және/немесе тіркеу кезінде берген <https://baylyq.kz/> Клиент Жеке кабинетке кіру үшін, сондай-ақ SMS-сұрау салуларды жіберу және SMS-хабарламаларды алу үшін пайдаланатын телефон нөмірі;
- 21) КЖ/ТҚҚ- қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл;
- 22) Өнім - Қағидаларда белгіленген шекті шамалар мен мәндер шеңберінде Шарттың елеулі талаптарын қамтитын МҚҰ-ға микрокредит беру талаптары;
- 23) Тіркеу - Клиенттің Құпиясөзді алуға бағытталған іс-қимылдар кешені және алынған Құпиясөзді <https://baylyq.kz/> Интернет-ресурсына енгізу;
- 24) МҚҰ интернет-ресурсы - <https://baylyq.kz/>
- 25) Артық төлеу сомасы - микрокредит нысанасын қоспағанда, сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдерінің сомасы;
- 26) Уәкілетті орган - қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2. МИКРОКРЕДИТ АЛУҒА ӨТІНІШ БЕРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

1. МҚҰ Микрокредиттер беруді электрондық тәсілмен мынадай тәртіппен жүзеге асырады:

- 1) Өтініш берушіге консультация беру (қажет болған жағдайда);

- 2) Өтініш беруші Қағидалармен, МҚҰ саясаттарымен және өзге де ішкі нормативтік құжаттарымен, өтеу әдісімен және тәсілдерімен, МҚҰ Интернет-ресурсында орналасқан төлемдер мен аударымдар туралы ақпаратпен дербес танысады;
 - 3) Өтініш беруші МҚҰ-ның Интернет-ресурсында тіркеледі және биометриялық сәйкестендіруден өтеді;
 - 4) Өтініш беруші Анкетаны микрокредит беру немесе беруден бас тарту туралы МҚҰ-ның шешімін қарау және қабылдау үшін қажетті деректермен толтырады;
 - 5) Өтініш беруші микрокредит алуға өтінішті электрондық түрде бере алады. Өтініш мемлекеттік және орыс тілдерінде берілуі мүмкін. Өтініш берушіге және/немесе Қарыз алушыға қызмет көрсету оның өтініш жасаған тілінде жүзеге асырылатын болады.
 - 6) Микрокредит алуға өтінішті электрондық түрде беру Интернет-ресурста Жеке кабинет арқылы жүзеге асырылады;
 - 7) МҚҰ-ның ішкі құжаттарының және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Өтініш берушінің борыштық жүктеме коэффициентін (БЖК) айқындауды қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей, Өтініш берушінің кредитке қабілеттілігі мен төлем қабілеттілігін бағалауды жүзеге асырады;
 - 8) МҚҰ Микрокредит беру немесе беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды;
 - 9) Микрокредит беру туралы шешім қабылданған жағдайда МҚҰ мен Өтініш беруші Шартқа, сондай-ақ Қазақстан Республикасы заңнамасының және МҚҰ ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес басқа да қажетті құжаттарға қол қояды. Шартқа қол қойылғаннан кейін микрокредит беру электрондық тәсілмен МҚҰ-ның банктік шотынан Қарыз алушының банктік шотына ақша аудару жолымен, сондай-ақ клиентке терминал арқылы қолма-қол ақша беру немесе Қарыз алушының өтініші бойынша микрокредит беру үшін төлем көзделетін шарт жасасқан заңды тұлғаның банктік шотына аудару арқылы жүзеге асырылады сатып алынатын тауар немесе Қарыз алушы орындаған жұмыстар, қызметтер.
2. Жеке кабинет клиентке мынадай, бірақ олармен шектелмей:
- 1) клиенттің микрокредит алуға өтініш беруі;
 - 2) микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым туралы мәліметтерді (заңды және (немесе) нақты мекенжайы, байланыс телефондары, факсы, электрондық поштасының мекенжайы және басқа да мәліметтер), микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйымның бірінші басшысы туралы мәліметтерді (тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) қарау;
 - 3) клиенттің микрокредит беру туралы шартын (шарттарын) қарау (шарт жасалғанға дейін және одан кейін);
 - 4) клиенттің микрокредит алуға өтінішін қарау барысы мен нәтижелері туралы ақпаратты қарау;
 - 5) клиенттің микрокредит (микрокредиттер) бойынша ағымдағы берешегінің сомасы, клиенттің алдағы және нақты төлемдері туралы, оның ішінде негізгі борыштың, сыйақының, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдардың, өсімпұлдардың) сомасы туралы ақпаратты қарау;
 - 6) клиенттің микрокредитті өтеу тәсілдері туралы ақпаратты қарау;
 - 7) клиент пен микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым арасында хаттармен (хабарламалармен) алмасу.
3. Микрокредит беру кезінде жеке тұлға клиенттен МҚҰ сұрататын құжаттардың тізбесі мынадай құжаттарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:
- 1) Өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат (өтініш берушінің тегін, атын, әкесінің атын (ол болған кезде), жеке сәйкестендіру нөмірін, туған күнін, құжаттың нөмірін, құжаттың берілген органын, берілген күнін және қолданылу мерзімін қамтитын құжат туралы ақпарат);
 - 2) ұялы байланыс құрылғысының абоненттік нөмірі;
 - 3) клиенттің банктік шотының (IBAN) деректемелері және/немесе төлем карточкасының деректемелері;

4) Өтініш берушінің ашық фонда алдынан түсірілген, беті бейтарап және ауызы жабық фотосуреті;

5) қарыз алушының борыштық жүктеме коэффициентін есептеу үшін қажетті құжаттар мен ақпарат (ең төменгі жалақының 1 және одан жоғары мөлшеріндегі микрокредиттер үшін);

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында және МҚҰ-ның ішкі құжаттарында көзделген микрокредит беру үшін қажетті өзге де құжаттар мен мәліметтер.

4. Микрокредит беру кезінде заңды тұлға клиенттен МҚҰ сұрататын сканерленген түрдегі құжаттардың тізбесі мынадай құжаттарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

1) заңды тұлғаның атқарушы органының басшысын тағайындау туралы бұйрық немесе микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті тұлғаның өкілеттігін растайтын сенімхат;

2) микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті адамның жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

3) клиенттің - заңды тұлғаның банктік сәйкестендіру нөмірі;

4) микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті тұлғаның жеке сәйкестендіру нөмірі;

5) микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті адамның жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі және қолданылу мерзімі;

6) заңды тұлға клиенттің ұялы байланыс құрылғысының абоненттік нөмірі;

7) клиенттің - заңды тұлғаның банктік шотының (IBAN) деректемелері және/немесе төлем карточкасының деректемелері;

8) клиенттің микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті беті бейтарап және ауызы жабық ашық фонда қарсы алдынан түсірілген фотосуреті.

5. Клиенттің жеке кабинетінде клиентті сәйкестендіру және сәйкестендіру үшін мынадай тәсілдер пайдаланылады:

1) Қазақстан Республикасының ұлттық куәландырушы орталығы ұсынған клиенттің электрондық цифрлық қолтаңбасы;

2) СДАО қызметтерін пайдалану арқылы клиентті биометриялық сәйкестендіру.

6. МҚҰ клиенттің тіркелгенін растау үшін:

1) клиент - жеке тұлға: клиенттің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі және фотосуреті;

2) клиент - заңды тұлға: микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға уәкілетті адамның жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және фотосуреті.

7. Клиентті жеке кабинетте тіркегеннен кейін клиенттің жеке кабинетке келесі кіруі құпиясөздерді генерациялау және/немесе енгізу жолымен немесе аутентификациялау белгілерінің кемінде біреуін (токендер, смарт-карталар, бір реттік құпиясөздер) пайдалана отырып жүзеге асырылады.

8. Микрокредит электрондық тәсілмен берілгенге дейін МҚҰ:

1) қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасына және ішкі құжаттарға сәйкес клиентті тиісінше тексеруді жүзеге асырады;

2) клиентті микрокредиттер беру қағидаларымен таныстырады;

3) клиентке микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер мен аударымдар туралы толық және анық ақпарат береді;

4) клиентке танысу және микрокредитті өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістермен (сараланған төлемдер, аннуитеттік төлемдер әдісімен немесе микрокредиттер беру қағидаларына сәйкес есептелген әдіспен) есептелген өтеу кестелерінің жобаларын ұсынады;

5) клиентті микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы хабардар етеді.

9. МҚҰ Қазақстан Республикасының КЖ/ТҚҚ саласындағы заңнамасында көзделген негіздер бойынша Өтініш берушіге микрокредит беруден бас тартады.

10. МҚҰ кепілсіз банктік қарыздар және микрокредиттер бойынша күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен астам мерзімінен кешіктірілген берешегі бар жеке тұлғаларға микрокредит беруге құқылы емес;

11. Микрокредиттерді электрондық тәсілмен беру МҚҰ-ның бұрмалаушылықтарды анықтауды көздейтін ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады. (немесе) клиентке электрондық тәсілмен микрокредит берілген электрондық құжаттардың мазмұнындағы өзгерістер, сондай-ақ микрокредит беру құпиясын құрайтын ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуден қорғау және клиент ұсынатын сәйкестендіру және сәйкестендіру деректерін микрокредит алу кезінде қайтадан рұқсатсыз пайдаланудан қорғауды қоса алғанда, осы ақпараттың тұтастығы.

12. Клиенттің сұратуы бойынша микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым оған микрокредит беру туралы шартта көзделген тәртіппен және мерзімдерде микрокредиттің электрондық тәсілмен берілгенін (алынғанын) растайтын электрондық құжаттардың жөнелтілгені және (немесе) алынғаны туралы растама береді.

3. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАУ ТӘРТІБІ

1. Микрокредит беру туралы шарт жасасу, МҚҰ мен клиент арасында электрондық тәсілмен микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізу СДАО қызметтерін пайдалану арқылы биометриялық сәйкестендіруді қолдана отырып немесе МҚҰ құрылғылары арқылы клиентті тіркеу кезінде алынған клиенттің биометриялық деректерін және (немесе) аккредиттелген Қазақстан Республикасының куәландырушы орталығы ұсынған клиенттің электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Жеке кәсіпкер ретінде тіркелген жеке тұлға клиентпен кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты микрокредит беру туралы шарт жасасқан кезде, сондай-ақ оған өзгерістер мен толықтырулар енгізген кезде электрондық цифрлық қолтаңбаны қолдану талап етілмейді.

2. МҚҰ Қарыз алушымен жасасқан Шарт бойынша ақпарат Қазақстан Республикасының кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заңнамасында айқындалған шарттарда кредиттік бюроларға, оның ішінде мемлекет қатысатын кредиттік бюроға міндетті түрде беріледі.

3. Шарт қазақ және орыс тілдерінде және «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің микрокредит беру жөніндегі шарттардың мазмұнына, ресімделуіне, міндетті талаптарына қойылатын талаптарды регламенттейтін нормативтік құқықтық актісіне дәл және толық сәйкестікте жасалды.

4. Өтініш беруші/Қарыз алушы микрокредиттер беру жөніндегі МҚҰ ережелерімен, тарифтерімен танысуға құқылы.

5. Шартқа өзгерістер мен толықтырулар Тараптардың келісімі бойынша жазбаша түрде қосымша келісімдер жасасу жолымен жүргізіледі.

6. Шарт жасасқанға дейін МҚҰ Өтініш берушіні/Қарыз алушыны микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы хабардар етеді, бұл фактіні МҚҰ тіркейді және Шарт бойынша қарыз алушының кредиттік досьесіне қоса тіркеледі.

7. Өтініш беруші Микрокредит беру туралы өтініште, Қағидаларда, Шартта көрсетілген барлық шарттар мен төмендегілермен келіседі және қабылдайды:

1) Өтініш берушінің дербес деректерін жинау және өңдеу, оның ішінде ақпаратты кредиттік бюроға беру;

2) Шарт бойынша талап ету құқықтарын Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тұлғаларға беру;

3) Қарыз алушы Шарт бойынша міндеттемелерді орындау мерзімін өткізіп алған кезде берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және коллекторлық агенттікке реттеуге беру.

8. Қарыз алушының Шартқа кез келген көзделген тәсілмен қол қоюы Қарыз алушының:

1) Қағидалардың ережелерін толық көлемде, қандай да бір ескертулер мен қарсылықтарсыз алды, оқыды, түсінді және олармен келіседі және олардың барлық ережелерін уақтылы және толық көлемде орындауға міндеттенеді;

2) Қарыз алушымен Шарттың қолданылуы ішінде өзіне міндеттемелер қабылдайды және МҚҰ-ның Қағидалардың ережелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу құқығымен келіседі, сондай-ақ осындай өзгерістер мен толықтыруларды МҚҰ-ның Интернет-ресурсында уақтылы қадағалауға міндеттенеді;

3) Қағидалар Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатындықтан, Қарыз алушы бір мезгілде верификация арқылы қол қоятын осы Қағидаларда оның қолының болмауына сілтеме жасауға құқығы жоқ.

4. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ

МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ СОМАСЫ, МЕРЗІМДЕРІ МЕН ШАМАЛАРЫ

1. Мөлшері ағымдағы қаржы жылына белгіленген 45 (қырық бес) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш)% -дан кем, бірақ СЖТМ-ның 179 (бір жүз жетпіс тоғыз)% -нан аспайтын мөлшерде белгіленеді.

2. 45 (қырық бес) күннен астам мерзімге берілетін микрокредиттердің ең жоғары сомасы Микрокредит беру туралы бір шарт бойынша ағымдағы қаржы жылына белгіленген 20 000 (жиырма мың) айлық есептік көрсеткіштен аспайды.

Осы микрокредиттер бойынша ең ұзақ мерзім 60 (алпыс) айды құрайды.

3. Мөлшері ағымдағы қаржы жылына белгіленген 20 000 (жиырма мың) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын 45 (қырық бес) күннен астам мерзімге берілетін микрокредиттер бойынша сыйақылардың шекті мөлшерлемесі 46 (қырық алты)% -дан аспайтын СЖТМ басқарушы органының тиісті Актісімен белгіленеді және бекітіледі

5. БЕРІЛГЕН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

1. Берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін қарыз алушы Шартта белгіленген мөлшерде және мерзімде сыйақы төлейді.

2. Қарыз алушының микрокредитті пайдаланғаны үшін есептелген сыйақыны төлеуі мынадай тәсілдердің бірімен жүзеге асырылады:

1) ақша қаражатын Кредитордың деректемелеріне аудару;

2) төлем терминалдарының көмегімен жүзеге асырылады.

3. Қарыз алушы микрокредит сомасын Шартта белгіленген қайтару мерзімі басталғанға дейін айыппұл санкцияларын қолданбай қайтаруға құқылы. Бұл жағдайда Қарыз алушы микрокредит сомасымен бір мезгілде ақша қаражатын пайдаланудың нақты мерзімін негізге ала отырып, кредиторға сыйақы төлейді.

6. МҚҰ ҚАБЫЛДАЙТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Кепілдік мүлікке меншік құқығы Заемшыға тіркелуге және мүлікті тіркеу қажет болған жағдайда Қазақстан Республикасының аумағында іс жүзінде болуға тиіс. Егер мүлік міндетті тіркеуге жатпаса, онда меншік құқығы Қарыз алушының ауызша өтініші бойынша белгіленеді. Кепілдік мүлік мүлікті пайдаланудың (қолданудың) кең саласымен қамтамасыз етілетін өтімділікке, тиісті жай-күйге және осындай мүлікке қалыптасқан нарық конъюнктурасына ие болуға тиіс.

2. МҚҰ қарызды қамтамасыз ету ретінде мынадай кепілді мүлікті қабылдауға құқылы:

- 1) кепілге қабылдау үшін жол берілетін автомобиль көлігі түріндегі жылжымалы мүлік.
3. 1994 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары туралы» 1995 жылғы 12 желтоқсандағы, «Оңалту және банкроттық туралы» 2014 жылғы 7 наурыздағы және «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» 2010 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес МҚҰ-ға кепілге қабылданбайды:
- 1) жылжымайтын мүлік;
 - 2) айналымнан алынған және айналымы шектелген заттар;
 - 3) тыйым салынған мүлік;
 - 4) үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынған мүлік;
 - 5) болашақта кепіл берушінің меншігіне түсетін мүлік;
 - 6) тез бұзылатын шикізат, тамақ өнімдері;
 - 7) үлбір және басқа да бағалы киімдерді, асхана сервиздерін, бағалы металдардан жасалған, сондай-ақ көркемдік құндылығы бар заттарды қоспағанда, пайдалануда болған киім-кешек, аяқ киім, төсек жабдықтары, ас үй және асхана жабдықтары;
 - 8) балалар керек-жарақтары;
 - 9) мүгедектердің жүріп-тұруына арнайы арналған көлік құралдарын, техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдарды және мүгедектердің жүріп-тұруының арнайы құралдарын;
 - 10) Қазақстан Республикасының құрметті атақтарына халықаралық және мемлекеттік сыйлықтар, мемлекеттік ордендер, медальдар мен омырауға тағатын белгілер;
 - 11) құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар, зергерлік бұйымдардың сынықтары сияқты тұтас және жиынтық зергерлік бұйымдар.
4. Кепілдікті қамтамасыз етуді бағалауды МҚҰ-ның жауапты қызметкері МҚҰ-ның құнын айқындау әдістемесіне және МҚҰ атқарушы органының актісімен бекітілген белгіленген бағаларға сәйкес жүргізеді.

7. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША ЖЫЛДЫҚ ТИІМДІ СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕСІН ЕСЕПТЕУ ЕРЕЖЕСІ

1. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын уәкілетті органның (бұдан кейін және жоғарыда - «уәкілетті орган») нормативтік-құқықтық құжатына сәйкес есептелетін микрокредит бойынша дұрыс, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесі болып табылады.
2. Микрокредит бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған шекті мөлшерден аспауы тиіс.
3. Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{t_j/365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{t_i/365}}$$

мұндағы:

n - қарыз алушыға соңғы төлемнің реттік нөмірі;

j - қарыз алушыға төлемнің реттік нөмірі;

S_j - қарыз алушыға j-ші төлемнің сомасы;

APR - жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі;

t_j - микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушыға j-ші төлем сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күндермен);

m - қарыз алушының соңғы төлемінің реттік нөмірі;

i - қарыз алушы төлемінің реттік нөмірі;

P_i - қарыз алушының i-ші төлемінің сомасы;

t_i - микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушының i-ші төлем сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күндермен).

4. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу:

1) микрокредит беру туралы шарт, микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдер жасалған күні;

2) қарыз алушының ауызша немесе жазбаша талабы бойынша;

3) микрокредит беру туралы шартқа қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда жүзеге асырылады.

5. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соғатын микрокредит беру туралы шарттың талаптары өзгерген кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу қарыз алушы микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімі басталғаннан бастап микрокредит бойынша жүргізілген төлемдерді есепке алмай, талаптар өзгеретін күнгі микрокредитті өтеу мерзімінің қалған берешек қалдығы негізге алына отырып жүргізіледі.

6. Егер жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу кезінде алынған сан бір ондық белгіден артық болса, ол мынадай түрде оннан бір үлеске дейін дөңгелектеуге жатады:

1) егер жүздік үлес 5-тен көп немесе тең болса, оныншы үлес 1-ге ұлғаяды, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады;

2) егер жүзден бір бөлігі 5-тен аз болса, оннан бір бөлігі өзгеріссіз қалса, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады.

7. Микрокредит бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің есебіне қарыз алушының негізгі борышты және (немесе) сыйақыны төлеу бойынша микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтамауына байланысты туындаған төлемдерін (өсімпұлды, айыппұлды) қоспағанда, қарыз алушының барлық төлемдері енгізіледі.

8. Қарыз алушылардың микроқаржы ұйымдарына төлеген төлемдері және микроқаржы ұйымдарының қарыз алушыларға төлеген төлемдері сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу мақсатында олардың нақты төлеу күніне, болашақ төлемдер кестесі бойынша есепке алынады.

8. МИКРОКРЕДИТТІ ӨТЕУ ӘДІСТЕРІ

1. Қарыз алушы таңдаған микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісі Шартқа қосымша болып табылатын микрокредитті өтеу кестесінде белгіленеді.

2. МҚҰ 45 АЕК-тен асатын сомаға Шарт жасасқанға дейін микрокредитті өтеу әдісімен танысу және таңдау үшін Қарыз алушыға әртүрлі әдістермен есептелген өтеу кестелерінің жобаларын ұсынады. МҚҰ микрокредиттерді өтеудің мынадай әдістерін - аннуитеттік, сараланған және қосымша әдістерін қолданады.

1) микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыш қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісі;

2) микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша ұлғаймалы төлемдерді және негізгі борыш қалдығына кезең үшін есептелген сыйақы бойынша азаймалы төлемдерді қамтитын микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылатын аннуитеттік төлемдер әдісі. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан ерекшеленуі мүмкін;

3) МҚҰ-ға микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобалары ұсынылуы мүмкін.

3. Шарт бойынша Қарыз алушы жүргізген төлем сомасы, егер ол Шарт бойынша Қарыз алушының міндеттемелерін орындау үшін жеткіліксіз болса, Қарыз алушының берешегін мынадай кезектілікпен өтейді:

- 1) негізгі борыш бойынша берешек;
- 2) сыйақы бойынша берешек;
- 3) микрокредит беру туралы шартта айқындалған мөлшерде тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл);
- 4) төлемдердің ағымдағы кезеңіндегі негізгі борыш сомасы;
- 5) төлемдердің ағымдағы кезеңі үшін есептелген сыйақы;
- 6) микроқаржы ұйымының орындауды алу бойынша шығындары.

9. КРЕДИТТІК ДОСЬЕНІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ ЕРЕЖЕСІ

1. Әрбір берілген Микрокредитті МҚҰ жүргізілуі электрондық түрде жүзеге асырылатын ұсынылған микрокредиттер тізілімінде тіркейді.
2. Кредиттік досье Қарыз алушы МҚҰ-да бірінші Шартқа қол қойған күннен бастап қалыптастырылады және МҚҰ электрондық түрде қалыптастырады.
3. Кредиттік досьеде мынадай құжаттар болуы тиіс:
 - 1) микрокредит беру туралы шарт;
 - 2) микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдер;
 - 3) тараптар қол қойған микрокредитті өтеу кестесі;
 - 4) жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу (бар болса);
 - 5) кепілдік немесе кепілгерлік шарты, кепілгер атынан кепілдік шартына немесе кепілгер атынан кепілгерлік шартына қол қою өкілеттігін растайтын құжаттар (ол бойынша міндеттемені орындау кепілгерлікпен немесе кепілгерлікпен қамтамасыз етілген микрокредит жағдайында);
 - 6) микроқаржы ұйымы мен қарыз алушы арасындағы хат алмасу;
 - 7) микрокредитті беру туралы шарт бойынша берешектің толық немесе ішінара өтелгенін растайтын, микрокредитті өтеу көзін көрсететін құжаттар (қарыз алушы аударған не кепілге салынған мүлікті сатудан түскен ақша);
 - 8) кредиттік тарих субъектісінің өзі туралы ақпаратты кредиттік бюроларға беруге келісімін алғанын растайтын ақпаратты;
 - 9) кредиттік тарих субъектісінің кредиттік есепті алушыға кредиттік есепті беруге келісімін алғанын растайтын ақпарат.
4. Кредиттік досьеде Қағидада және МҚҰ-ның ішкі құжаттарында көрсетілген басқа да құжаттар болуы мүмкін.
5. МҚҰ клиентке ұсынылған және одан алынған электрондық хабарламалар мен өзге де құжаттардың олардың тұтастығы мен құпиялылығын сақтай отырып, микрокредит беру туралы шарт бойынша тараптардың міндеттемелері тоқтатылғаннан кейін кемінде 5 (бес) жыл бойы қауіпсіз сақталуын қамтамасыз етеді.
6. Электрондық түрдегі құжаттар Өтініш берушіден қалыптастырылған, жіберілген немесе алынған форматта сақталады.

10. МҚҰ МЕН ҚАРЫЗ АЛУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

1. МҚҰ-ның құқықтары:
 - 1) Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес микрокредиттер беру;
 - 2) Заңда 9-1-баптың 4 және 5-тармақтарында көрсетілген тұлғаға микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушыда микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімі қатарынан күнтізбелік тоқсан күннен асатын мерзім өткен кезде микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талапты) беру;
 - 3) Қарыз алушыдан (Өтінім берушіден) осы Ережеде айқындалған Шарт жасасу және ол бойынша міндеттемелерді орындау үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді сұрату;
 - 4) Қарыз алушының өтініші бойынша тауарлар, жұмыстар немесе қызметтер үшін ақы

төлеу мақсатында екінші деңгейдегі банктер арқылы микрокредитті үшінші тұлғаға аударуды жүзеге асыру;

5) қарыз алушы үшін шарт талаптарын біржақты тәртіппен оларды жақсарту жағына қарай өзгерту;

6) қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) сыйақы төлеу үшін белгіленген мерзімді бұзған кезде микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны күнтізбелік қырықтан астам күнге мерзімінен бұрын қайтаруды талап ету.

7) Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және Шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыру.

2. МҚҰ:

1) орналасқан жері өзгерген не атауы өзгерген жағдайда бұл туралы уәкілетті органға, сондай – ақ қарыз алушыларға (өтініш берушілерге) МҚҰ орналасқан жері бойынша, сондай-ақ қарыз алушының (өтініш берушінің) - Жеке тұлғаның заңды мекенжайы бойынша және Қарыз алушының (өтініш берушінің) орналасқан жері бойынша қазақ және орыс тілдеріндегі екі баспа басылымында тиісті ақпаратты жариялау жолымен – немесе әрбір қарыз алушыны (өтініш берушіні) осындай өзгерістер болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмейтін мерзімде жазбаша хабардар етуге;

2) Қағиданың көшірмесін Қарыз алушының (Өтініш берушінің) МҚҰ-ны көру және танысу үшін қолжетімді жерге, оның ішінде МҚҰ-ның интернет-ресурсына орналастыруға;

3) қарыз алушыға микрокредит алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және дұрыс ақпарат беруге;

4) Қарыз алушыға микрокредит беру туралы шартта белгіленген кезеңділікпен уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеу үшін жеке тұлғаларға микроқаржы ұйымдары беретін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемелеріне және уақытша базаларға сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобалары, өтеудің мынадай әдістері міндетті түрде ұсынылуға тиіс:

- микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомасын және негізгі борыш қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісі;

- микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша ұлғаймалы төлемдерді және негізгі борыш қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақы бойынша азаймалы төлемдерді қамтитын микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылатын аннуитеттік төлемдер әдісі. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін.

Микроқаржы ұйымы микрокредиттер беру қағидаларына сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобаларын ұсынуы мүмкін.

5) Қарыз алушыны (Өтініш берушіні) микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы хабардар етуге;

6) «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органға мәліметтерді хабарлауға;

7) микрокредит беру құпиясын сақтауға;

8) салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсуін қамтамасыз ету саласында басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісу бойынша уәкілетті орган бекіткен қағидаларға сәйкес берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді жіктеуді жүзеге асыруға және оларға қарсы провизиялар (резервтер) құруға;

9) уәкілетті орган белгілеген пруденциялық нормативтерді және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді, оларды есептеу әдістемесін сақтауға;

10) уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген микроқаржы ұйымы

қарыз алушының борыштық жүктемесі коэффициентін есептеу тәртібін және оның шекті мәнін сақтауға;

11) тізбесі, нысандары, ұсыну мерзімдері мен тәртібі уәкілетті органмен келісім бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленетін қаржылық және өзге де есептілікті Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне ұсынуға;

12) уәкілетті орган анықтаған Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтарды жоюға;

13) «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда микрокредит беруден бас тартуға;

14) Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алған жағдайда, бірақ ол басталған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей микроқаржы ұйымы микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен және мерзімде қарыз алушыны:

- Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау бойынша мерзімін өткізіп алу және хабарламада көрсетілген күнге мерзімінен кешіктірілген берешектің мөлшерін көрсете отырып, төлемдерді енгізу қажеттілігі туындаған кезде;

- Микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушы - жеке тұлғаның құқығы микроқаржы ұйымына жүгінуге құқылы екендігі турал;

- Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауы салдары туралы хабарлауға;

15) осы тармақтың 14) тармақшасы бойынша қарыз алушының өтінішін алған күннен кейін он күнтізбелік бес күн ішінде мерзімінен кешіктірілген кезде микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістерді жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен қарыз алушыға:

1) микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістермен келіскен;

2) берешекті реттеу жөніндегі өзінің ұсыныстары туралы;

3) бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тартқан жағдайларда тоқтатылатыны туралы хабарлауға.

16) «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында белгіленген өзге де талаптарды сақтауға міндетті.

3. МҚҰ үшін шектеулер мыналарға тыйым салуды көздейтін шарттарды қамтиды:

1) сыйақы мөлшерлемесін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгерту;

2) микрокредит бойынша сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, қарыз алушыдан кез келген төлемдерді белгілеу және өндіріп алу;

3) МҚҰ-ға микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған қарыз алушыдан микрокредитті мерзімінен бұрын қайтарғаны үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) және басқа да төлемдерді талап ету;

4) кепілге салынған заттарды пайдалану және оларға билік ету;

5) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес қарыз алушы жеке тұлғаның микрокредиті бойынша негізгі борыштың және (немесе) сыйақының сомалары бойынша кез келген төлемдерді өтеу бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алған қатарынан күнтізбелік тоқсан күн өткеннен кейін тұрақсыздық айыбын (айыппұлдар, өсімпұлдар) есептеуге және талап етуге міндетті.

4. Қарыз алушы:

1) микрокредиттер беру жөніндегі МҚҰ қағидаларымен, тарифтерімен танысуға;

2) микрокредит алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және анық ақпарат алуға;

3) Шарт жасасқанға дейін Шарт жасасудан бас тартуға;

4) Шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда алынған микрокредитке билік етуге;

- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өз құқықтарын қорғауға;
- 6) Шарт бойынша берілген микрокредит сомасын МҚҰ-ға мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтаруға;
- 7) Заңның 9-1-бабының 4 және 5-тармақтарында көрсетілген тұлғамен келіспеушіліктерді реттеу үшін өзі жасасқан Шарт бойынша құқық (талап) басқаға берілген жағдайда банк омбудсманына жүгінуге;
- 8) мерзімінен кешіктірілген күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде микроқаржы ұйымына бару және (немесе) жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттеменің орындалу мерзімін өткізіп алу себептері, кірістер және басқа да расталған мән-жайлар туралы мәліметтері бар өтінішті табыс етуге оның микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішін негіздейтін, оның ішінде:
 - микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесінің не сыйақы мәнінің азаю жағына қарай өзгеруі;
 - негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыру;
 - берешекті өтеу әдісін немесе өтеу кезектілігін өзгертумен, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтеумен;
 - микрокредит мерзімін өзгерту;
 - мерзімінен кешіктірілген негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, микрокредит бойынша тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) күшін жою;
 - кепіл берушінің ипотеканың нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлікті тараптардың келісімімен белгіленген мерзімде дербес өткізуі;
 - кепілге салынған мүлікті микроқаржы ұйымына беру арқылы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына өтемақы ұсыну;
 - сатып алушыға микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені бере отырып, ипотеканың мәні болып табылатын жылжымайтын мүлікті сату арқылы жүзеге асырылады.
- 9) Қарыз алушы осы тармақтың 8-тармағы бойынша МҚҰ-ның осы Қағидалардың 2-тармағының 15-тармағында көзделген шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде немесе микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде бір мезгілде микроқаржы ұйымын хабардар ете отырып, уәкілетті органға жүгінуге құқылы.
- 10) Заңда және Шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

5. Қарыз алушы:

- 1) Шартта белгіленген мерзімдерде және тәртіппен алынған микрокредитті қайтаруға және ол бойынша сыйақы төлеуге;
- 2) Заңға және Шартқа сәйкес МҚҰ сұрататын құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға;
- 3) Заңда және МҚҰ-мен жасалған шарттарда белгіленген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

11. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ҚҰПИЯСЫ ЖӘНЕ ДЕРБЕС ДЕРЕКТЕР

1. Микрокредит беру құпиясы қарыз алушылар, микрокредиттердің мөлшері туралы, микрокредит беру туралы шарттың қарыз алушыға жататын өзге де талаптары туралы және микроқаржы ұйымының операциялары туралы (микрокредиттер беру қағидаларын қоспағанда) мәліметтерді қамтиды.

Тарату процесіндегі МҚҰ микрокредиттер беру туралы жасалған шарттар туралы мәліметтер микрокредит беру құпиясы болып саналмайды.

2. МҚҰ микрокредит беру құпиясына кепілдік береді.

3. Микрокредит беру құпиясы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес берілген микрокредиттер бойынша қарыз алушының микроқаржы ұйымында, кредиттік бюрода өзі болған кезде берілген жазбаша келісімінің негізінде тек қарыз алушыға, кез келген үшінші тұлғаға ғана ашылуы мүмкін.

4. Қарыз алушылар, микрокредиттердің мөлшері туралы, қарыз алушыға қатысты микрокредит беру туралы шарттың өзге де талаптары туралы, микроқаржы ұйымы жүргізетін операциялар туралы мәліметтер төмендегілерге беріледі:

1) қылмыстық қудалау функцияларын жүзеге асыратын мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдарға: олардың өндірісіндегі қылмыстық істер бойынша мөрмен расталған және прокурор санкция берген жазбаша сұрау салу негізінде;

2) барлау және (немесе) бүлдіру акцияларының алдын алу, ашу және жолын кесу үшін қажетті ақпаратты ұсыну туралы олардың талап етуі бойынша прокурордың санкциясымен Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдарына және Мемлекеттік күзет қызметіне;

3) соттарға: олардың іс жүргізуіндегі істер бойынша соттың ұйғарымы, қаулысы, шешімі және үкімі негізінде;

4) мемлекеттік және жеке сот орындаушыларына: әділет органдарының мөрімен немесе жеке сот орындаушысының мөрімен куәландырылған, прокурор санкциялаған сот орындаушысының қаулысы негізінде олардың іс жүргізуіндегі атқарушылық іс жүргізу істері бойынша;

5) прокурорға: өз құзыреті шегінде оның қарауындағы материал бойынша тексеру жүргізу туралы қаулының негізінде;

6) мемлекеттік кірістер органдарына салықтық әкімшілендіру мақсатында ғана: нұсқама негізінде тексерілетін тұлғаға салық салуға байланысты мәселелер бойынша;

7) қарыз алушының өкілдеріне: сенімхат негізінде, жеке тұлға болып табылатын қарыз алушы бойынша, нотариалды куәландырылған сенімхат негізінде;

8) оңалту және банкроттық саласындағы уәкілетті органға: банкрот деп тану туралы соттың заңды күшіне енген шешімі бар адамға қатысты банкроттық және (немесе) оңалту туралы іс қозғалғанға дейінгі бес жыл кезеңге прокурордың санкциясымен.

5. Қарыз алушы қайтыс болған жағдайда қарыз алушы, микрокредиттің мөлшері туралы, қарыз алушыға қатысты Шарттың өзге де талаптары туралы мәліметтер:

1) қарыз алушы өсиетте көрсеткен адамдарға;

2) нотариустарға: нотариустың мөрімен расталған жазбаша сұрау салуы негізінде олардың жүргізуіндегі мұрагерлік істер бойынша.

Нотариустың жазбаша сауалына қайтыс болғаны туралы куәліктің көшірмесі қоса берілуге тиіс;

3) шетелдік консулдық мекемелерге: олардың іс жүргізуіндегі мұрагерлік істер бойынша.

6. Мына жағдайлар микрокредит беру құпиясын ашу болып табылмайды:

- 1) МҚҰ-ның кредиттік бюроларға теріс ақпарат беруі және кредиттік бюролардың күнтізбелік бір жүз сексен күннен астам мерзімінен кешіктірілген берешек бөлігінде кредиттік тарих субъектісі туралы теріс ақпарат беруі;
- 2) «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-1-бабы 5-тармағының 1-бөлігінде көрсетілген тұлғалардың құқықтарды басқаға табыстау (басқаға табыстау) кезінде «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-1-бабы 5-тармағының 4-тармағында және 1-тармағында көрсетілген тұлғаларға микрокредит бойынша құқықты (талапты) табыстау (қайта табыстау) кезінде ақпаратты беру;
- 3) «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-1-бабы 5-тармағының 1-бөлігінде көрсетілген тұлғалардың осы коллекторлық агенттікпен жасалған берешекті өндіріп алу туралы шарт шеңберінде коллекторлық агенттікке немесе «Микроқаржы қызметі туралы» ҚР Заңының 9-1-бабына сәйкес сенімгерлік басқару шарты шеңберінде микроқаржы қызметі сервистік компанияға микрокредит бойынша ақпарат беруі;
- 4) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен уәкілетті орган арасында ақпарат, оның ішінде микрокредит беру құпиясын құрайтын мәліметтер алмасу;
- 5) қылмыстық қудалау органына қылмыстық құқық бұзушылық туралы хабарлама жіберген кезде мемлекеттік органның лауазымды адамының немесе микроқаржы ұйымында басқару функцияларын орындайтын адамның микрокредит беру құпиясын қамтитын құжаттар мен мәліметтерді растайтын құжаттар мен материалдар ретінде ұсынуы негіз болып табылады

12. БЕРЕШЕКТІ СОТҚА ДЕЙІНГІ ӨНДІРІП АЛУ ЖӘНЕ РЕТТЕУ НЕМЕСЕ ҚҰҚЫҚТЫ (ТАЛАПТЫ) БАСҚАҒА ТАБЫСТАУ ТӘРТІБІ

1. Коллекторлық агенттікпен осындай шарт жасасу жағдайларын қоспағанда, МҚҰ үшінші тұлғалармен нысанасы сотқа дейінгі өндіріп алу және берешекті реттеу, сондай-ақ қарыз алушының берешегіне байланысты ақпарат жинау бойынша қызметтер көрсету болып табылатын шарт (бұдан кейін - берешекті өндіріп алу туралы шарт) жасасуға тыйым салынады.
Қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау мерзімін өткізіп алған кезде Шартта МҚҰ-ның коллекторлық агенттікті тартуға құқығы болған кезде берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және коллекторлық агенттікке реттеуге беруге жол беріледі.
2. Тұрғын үй түріндегі кепілмен қамтамасыз етілген жеке тұлғаға қатысты МҚҰ-ның коллекторлық агенттікпен берешекті өндіріп алу туралы шарт жасасуына жол берілмейді.
3. Берешек сотқа дейінгі өндіріп алу мен реттеу кезеңінде МҚҰ:
 - берешекті өндіріп алу туралы сотқа талап қоюмен жүгінуге;
 - коллекторлық агенттікте жұмыста берешек болған кезең үшін сыйақы төлеуді талап етуге, сондай-ақ көрсетілген кезеңде негізгі борыш пен сыйақыны уақтылы өтемегені үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеуге міндетті.
4. МҚҰ-ға жарғылық капиталдарына қатысу үлестерінің не орналастырылған акцияларының елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі ұйымдарға құқықты (талапты) басқаға табыстауды қоспағанда, жеке тұлғамен жасалған және тұрғын үй түрінде кепілмен қамтамасыз етілген микрокредит беру туралы шарт бойынша мынадай талаптардың бірі сақталған кезде:

- құқықтарға (талаптарға) ие болу осындай ұйымның Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген қызмет түрлерінің бірі болып табылады;
- құқықтарды (талаптарды) сатып алу мемлекеттік және үкіметтік бағдарламалар немесе жеке тұлғаларды қолдау жөніндегі мемлекеттік органдардың құқықтық актілері шеңберінде жүзеге асырылады.

5. Мынадай тұлғаларға:

- екінші деңгейдегі банкке;
- коллекторлық агенттікке;
- микроқаржы ұйымы;
- секьюритилендіру мәмілесі кезінде Қазақстан Республикасының жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы заңнамасына сәйкес құрылған арнайы қаржы компаниясының;
- МҚҰ қамтамасыз етілген облигацияларды шығару немесе қарыздарды алу кезінде Шарт бойынша талап ету құқықтарын кепіл ұстаушы заңды тұлғаға құқықты (талапты) табыстауды қоспағанда, МҚҰ микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талапты) үшінші тұлғаға беруге тыйым салынады.

6. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе Шартта өзгеше көзделмесе, МҚҰ Шарт бойынша құқықты (талапты) қарыз алушының келісімінсіз беруге құқығы жоқ.

7. Шарт бойынша бір қарыз алушыға қатысты құқықты (талапты) бірнеше тұлғаға табыстауға жол берілмейді.

8. Шарт бойынша МҚҰ құқығының (талаптарының) үшінші тұлғаға өту талаптарын қамтитын шарт (бұдан кейін - талап ету құқығын басқаға табыстау шарты) жасасқан кезде МҚҰ:

1) талап ету құқығын басқаға табыстау шартын жасасқанға дейін Қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін) құқықтардың (талаптардың) үшінші тұлғаға ауысу мүмкіндігі туралы, сондай-ақ Шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен осындай басқаға табыстауға байланысты қарыз алушының дербес деректерін өңдеу туралы хабардар етуге;

2) Қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін) Шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен үшінші тұлғаға микрокредитті өтеу бойынша одан арғы төлемдердің тағайындалуын көрсете отырып, талап ету құқығын басқаға табыстау шарты жасалған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде үшінші тұлғаға (микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) ауысқан тұлғаның атауы және орналасқан жері) берілген құқықтардың (талаптардың) толық көлемін, сондай-ақ негізгі борыштың, сыйақының, комиссиялардың, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) және төленуге жататын басқа да сомалардың мерзімінен кешіктірілген және ағымдағы сомаларының қалдықтары туралы хабардар етуге;

3) Шарт бойынша құқық (талап) ауысқан тұлғаға мынадай құжаттардың түпнұсқаларын және (немесе) көшірмелерін беруге міндетті:

- кепіл затына құқық беретін құжаттар (егер микрокредит кепілмен қамтамасыз етілген жағдайда);
- кепілгерлік немесе кепілдік шарттары (егер микрокредит бойынша міндеттемені орындау кепілгерлікпен немесе кепілдікпен қамтамасыз етілген жағдайда);
- құқықты (талапты) беру күніне қарыз алушының берешегін есептеу;
- қарыз алушымен хат алмасу;
- қарыз алушы - заңды тұлғаның құрылтай құжаттары, қарыз алушы - жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжат;
- қарыз алушының берешекті өтегенін растайтын құжаттар;

- кепілге салынған мүлікті сату жөніндегі құжаттар;

- талап ету құқығын басқаға табыстау шартына сәйкес өзге де құжаттар.

Қарыз алушыға барлық құқықтар (талаптар) берілген жағдайда, МҚҰ Шарт бойынша құқық (талап) табысталған тұлғаға өзінде бар барлық құжаттардың түпнұсқаларын береді.

МҚҰ Қарыз алушыға құқықтардың (талаптардың) бір бөлігін табыстаған жағдайда осындай құқықтарды (талаптарды) куәландыратын құжаттардың түпнұсқаларын сақтауға және Шарт бойынша құқық (талап) ішінара берілген тұлғаға көрсетілген құжаттардың нотариат куәландырған көшірмелерін беруге құқылы.

Шарт бойынша қамтамасыз ету болып табылатын мүлікке құқық белгілейтін құжаттардың түпнұсқаларын жоғалтқаны үшін МҚҰ, Шарт бойынша құқық (талап) табысталған тұлға Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылықта болады;

4) талап ету құқығын басқаға табыстау шартын жасасқаннан кейін әрбір қарыз алушы бөлінісінде төлемдердің толық жазылуын ұсына отырып, Шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаның банктік шотына берешекті өтеу есебіне алынған ақшаны аударуға құқылы.

9. Жеке тұлғамен жасалған Шарт бойынша МҚҰ құқығы (талабы) ауысқан тұлғаға мұндай құқықты басқаға табыстауға тыйым салынады. Сатып алынған құқықты кері сатуды (қайтаруды) қоспағанда, өзге тұлғаларға (талаптар), секьюритилендіру мәмілесі кезінде Қазақстан Республикасының жобалық қаржыландыру және секьюритилендіру туралы заңнамасына сәйкес құрылған екінші деңгейдегі банктерге, коллекторлық агенттіктерге, арнайы қаржы компаниясына, сондай-ақ өзге де микроқаржы ұйымдарына құқықтарды (талаптарды) басқаға табыстау (басқаға табыстау).

13. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы ереженің бұзылуына кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауапкершілікке тартылады.

2. Қағиданы Қазақстан Республикасы заңнамасының өзгеруіне қарай, жаңа редакцияда жаңартуға/оған өзгерістер және/немесе толықтырулар енгізуге және/немесе микрокредит берудің жаңа процестерін енгізуге болады.

*Электрондық тәсілмен микрокредиттер беру
қағидаларына 1-қосымша*

Микрокредитті өтеудің қосымша әдісін есептеу үлгісі

№	Күні	Күнд ер саны	Борышты ң қалдығы	Негізгі борышты өтеу сомасы	Сыйақыны өтеу сомасы	Өтелетін сома барлығы
0	01.03.2020	0	10 000 000			-10 000 000
1	01.04.2020	31	10 000 000		365 205	365 205
2	01.05.2020	30	10 000 000		353 425	353 425
3	01.06.2020	31	10 000 000		365 205	365 205
4	01.07.2020	30	10 000 000		353 425	353 425
5	01.08.2020	31	10 000 000		365 205	365 205
6	01.09.2020	31	10 000 000		365 205	365 205
7	01.10.2020	30	10 000 000		353 425	353 425
8	01.11.2020	31	10 000 000		365 205	365 205
9	01.12.2020	30	10 000 000		353 425	353 425
10	01.01.2021	31	10 000 000		365 205	365 205
11	01.02.2021	31	10 000 000		365 205	365 205
12	01.03.2021	28	0	10 000 000	329 863	10 329 863
		365		10 000 000	4 300 000	

